

اولین هفته‌نامه حقوقی کشور

آفتاب حقوق

خاطراتی

از استاد

امیرناصر کاتوزیان

(آفتاب حقوقی به همراه روزنامه سراسری آفتاب بزد)

سه‌شنبه ۱۷ بهمن ماه ۱۴۰۲ سال دوم شماره ۵۰

صفحه ۳

کارزار تهاجمی عربستان سعودی جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی

دکتر فرشید فرحناکیان
عضو هیئت‌مدیره کانون وکلای مرکز

بر مبنای آمارهای جدید که اداره آمار عربستان منتشر کرده است، این کشور شاهد افزایش قابل توجهی در سرمایه‌گذاری خارجی مستقیم در سه‌ماهه سوم ۲۰۲۳ بوده است که حاکی از موفقیت مستمر طرح بلندپروازانه عربستان با عنوان «چشم‌انداز ۲۰۳۰» می‌باشد. این امر در پی انجام مجموعه اصلاحاتی در بخش‌های حقوقی، اقتصادی و اجتماعی عربستان با هدف افزایش جذب سرمایه‌های خارجی بوده است.

عربستان در راستای شکوفایی اقتصادی، اقدام به تهیه و تدوین چندین طرح راهبردی نمود که در ارتقای جذب سرمایه‌گذاری خارجی، نقش اساسی ایفا کرده‌اند. از جمله مهم‌ترین اصلاحات و راهبردها می‌توان به این موارد اشاره نمود: (۱) طراحی استراتژی ملی سرمایه‌گذاری: این استراتژی با هدف پیشبرد رشد و تنوع اقتصادی و همچنین ارتقای حجم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به میزان ۷.۵ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) عربستان تدوین شده است. (۲) ارائه مشوق‌های مالیاتی جدید: ارائه معافیت‌های مالیاتی از جمله مالیات صفر برای شرکت‌های خارجی، نقش مهمی در ترغیب شرکت‌های خارجی در ارائه سرمایه‌گذاری خارجی در عربستان ایفا نموده است. (۳) تدوین طرح ستادهای منطقه‌ای: هدف از تهیه این طرح، حضور جدی‌تر و پررنگ‌تر شرکت‌های چندملیتی در عربستان در قالب تأسیس دفتر مرکزی منطقه‌ای آن‌ها در عربستان و ارائه مشوق‌های مالی و اداری در این راستا بوده است.

عربستان سعودی برای شرکت‌های خارجی که مقرر منطقه‌ای (RHQ) خود را در این کشور تأسیس کنند، بسته معافیت مالیاتی ۳۰ ساله طراحی کرده که جدیدترین اقدام این کشور در کارزار تهاجمی خود به منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی به شمار می‌رود. اخیراً وزارت سرمایه‌گذاری عربستان سعودی با هماهنگی وزارت دارایی و سازمان زکات، مالیات و گمرک، بسته مشوق مالیاتی ۳۰ ساله این کشور را در قالب طرح مقرر منطقه‌ای (The Regional Headquarters Programs) به منظور تسهیل بیشتر فرآیند انتخاب عربستان به عنوان پایگاه منطقه‌ای شرکت‌های چندملیتی (MNCs) رونمایی کرد.

در قالب این طرح، قرار است معافیت مالیاتی برای شرکت‌هایی که عربستان را به عنوان مرکز منطقه‌ای خود ثبت کنند، به مدت ۳۰ سال در نظر گرفته شود. هدف از اجرای این طرح، تشویق شرکت‌های چندملیتی به منظور راه‌اندازی دفاتر منطقه‌ای خود در عربستان سعودی از طریق ارائه طیف وسیعی از مزایا و خدمات پشتیبانی ممتاز است که منجر به ارتقای

موقعیت این کشور به عنوان قطب تجاری، صنعتی و سرمایه‌گذاری پیشرو در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا خواهد شد.

درواقع عربستان برای اولین بار این کمپین خود را در فوریه ۲۰۲۱ اعلام کرد؛ در قالب این طرح، هر شرکت خارجی که دفتر مرکزی منطقه‌ای خود را تا آغاز سال ۲۰۲۴ در عربستان سعودی راه‌اندازی نکرده باشد، از تجارت با نهادهای دولتی این کشور منع خواهد شد؛ تصمیمی که تعجب سرمایه‌گذاران و کارگران مهاجر را برانگیخت و تیر خالصی به دبی، پایتخت تجاری امارات متحده عربی، تلقی شد که دارای بالاترین تمرکز دفاتر مرکزی منطقه‌ای در خاورمیانه بود.

در اکتبر ۲۰۲۳ نیز پابرجا بودن این اتمام حجت از سوی وزرای سعودی مورد تأکید قرار گرفت. مقامات سعودی مجدداً تصریح کردند که شرکت‌های خارجی تنها تا اول ژانویه ۲۰۲۴ فرصت دارند تا مقر منطقه‌ای خود را به این کشور منتقل کنند؛ در غیر این صورت، از انعقاد قراردادهای پرسود با نهادهای دولتی عربستان کنار گذاشته خواهند شد.

این در حالی است که بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی هنوز نسبت به توانایی عربستان سعودی به عنوان یک حکومت محافظه‌کار ایدئولوژیک و با سابقه بد حقوق بشری، در جذب استعداد‌های خارجی تردید جدی دارند.

علاوه بر این، مهاجران نیز توانایی عربستان در ارائه خدمات باکیفیت زندگی را مانند مدارس بین‌المللی، مسکن فراوان و الزامات سبک زندگی غربی مانند مشروبات الکلی که در حال حاضر در عربستان سعودی غیرقانونی است، زیر سؤال می‌برند.

عربستان تاکنون به بیش از ۲۰۰ شرکت مجوز تأسیس دفاتر مرکزی منطقه‌ای در این کشور را اعطا کرده است و در پاسخ به نگرانی بسیاری از مهاجران مبنی بر عدم کفایت مدارس بین‌المللی به منظور ثبت‌نام فرزندان‌شان، اعلام کرد که هفت مدرسه بین‌المللی (۱۲-Schools International K) شعبات خود را در عربستان راه‌اندازی کرده‌اند.

شایان توجه است که دولت عربستان در راستای تشویق شرکت‌ها به تأسیس مقر منطقه‌ای خود در این کشور، علاوه بر اعطای مشوق مالیاتی به شرکت‌های چندملیتی، اقدام به ارائه تسهیلات و مزایای دیگری از جمله تسهیل پذیرش تابعیت عربستانی و ارائه مجوز کار برای همسران مدیران شرکت‌های RHQ نموده است.

ادامه در صفحه ۷

سر مقاله

معاملات
مجازی

دکتر ایرج عزیزی

دادگاه صالح به رسیدگی به جرایم ارتكابی اعم از مدنی و کیفری و صنفی تعزیراتی در معاملات مجازی کجاست؟ امروزه با مراجع متعدد رسیدگی به جرایم و دعاوی به نحو عمومی و تخصصی و اختصاصی و شبه قضایی رادر جامعه و قوانین مواجهه و شاهد هستیم

۱-داداشت

پرداخت بیمه
به همسر
متوفی

وحید استدی

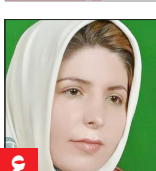
۲-داداشت

اعلام تخلف مهندسان
ناظر توسط کمیسیون
ماده ۱۰۰ شهرداری

سید بهادر بهادری

۳-داداشت

بررسی راه‌های
پیشگیری از جرایم
کیفری در ورزش

لیلا آیین پارسا

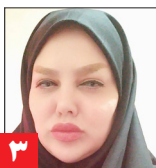
۴-داداشت

توقیف موجودی
حساب جاری
فرزند خردسال

آتنا انوری

۵-داداشت

بیمه
تسهیلات
اعطایی

زهرا رستمی

۶-داداشت

پرداخت بیمه عمر
به ورثه متوفی

نگار کمال

۷-داداشت

پرداخت خسارت
کمتر از تعرفه قانونی

سمیه ساریخانی

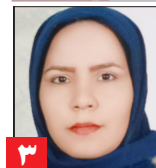
۸-داداشت

توقیف
بیمه عمر

محمد رضا صدیقی

۹-داداشت

تصادف
در خارج از کشور

مهديه رعیتی

شاکی می‌تواند در هنگام تحقیقات، شهود خود را معرفی و ادله اش را اظهار کند و در تحقیقات حضور یابد، صورتمجلس تحقیقات مقدماتی یا سایر اوراق پرونده را که با ضرورت کشف حقیقت منافات ندارد، مطالعه کند و یا به هزینه خود از آنها تصویر یا رونوشت بگیرد. تبصره ۱- در صورت درخواست شاکی، چنانچه بازپرس مطالعه یا دسترسی به تمام یا برخی از اوراق پرونده را منافی با ضرورت کشف حقیقت بداند، با ذکر دلیل، قرار رد درخواست را صادر می‌کند. این قرار، حضوری به شاکی ابلاغ می‌شود و ظرف سه روز قابل اعتراض در دادگاه صالح است.

ادامه در صفحه بعد ➔

دانستنی‌های حقوقی

سه‌شنبه ۱۷ بهمن ماه ۱۴۰۲ سال دوم • شماره ۵۰

برتری چک نسبت به سفته چیست؟

وی در ادامه گفت: بر طبق قوانین ایران، قوانین ۱۵ روز پس از انتشار، لازم‌الاجرا هستند. یعنی زمانی که یک قانون در روزنامه رسمی درج و ابلاغ شد، ۱۵ روز بعد از آن فرض بر این است که مردم از این قانون مطلع و موظف به اجرای آن هستند. لذا عدم آگاهی به قانون، به هیچ عنوان چیزی از جرم فرد کم نمی‌کند. فدایی در مورد قوانین مربوط به سفته گفت: چک و سفته هر دو به نوعی ضمانت پرداخت هستند. تنها تفاوت این است که سفته در دسترس بیشتری از چک دارد. به این شکل که درخواست آن هزینه دارد، اما در خصوص چک تنها ثبت درخواست کافی است تا با کمترین هزینه، تمامی حساب‌های فرد صادرکننده مسدود شود. این کارشناس حقوق در مورد اهمیت ثبت چک در سامانه صیاد گفت: بعد از قانون ۱۴۰۰، همه عزیزان موظفند که ثبت چک و انتقال آن را در سامانه صیاد ثبت کنند. این یعنی ما اکنون دیگر چکی در وجه حامل نداریم. عدم ثبت چک در سامانه صیاد، هیچ اعتباری به عنوان یک سند تجاری نخواهد داشت. نکته قابل توجه این است که در تعارض نسخه دست نوشته چک با اطلاعات وارد شده در سامانه صیاد، بانک سامانه را به عنوان مبنا قرار خواهد داد.

فدایی اظهار کرد: اگر حساب صادرکننده چک خالی باشد، تمام حساب‌های وی طی ۲۴ ساعت مسدود می‌شود. لذا چک باید به صورت آگاهانه صادر شود. عزیزان صادرکننده چک باید متوجه باشند که اگر این چک در زمان وصول با کسری موجودی مواجه شود، علاوه بر اینکه باید خساراتی را بپردازند، مجازاتی را نیز متحمل خواهند شد. باید در نظر داشت که جهل به قانون، رافع مسئولیت نیست.

یک کارشناس حقوق گفت: چک و سفته هر دو به نوعی ضمانت پرداخت هستند، تنها تفاوت این است که سفته در دسترس بیشتری از چک دارد. حسن فدایی کارشناس حقوق درباره قوانین مربوط به چک‌های صیادی گفت: چک‌های صادر شده باید در سامانه صیاد ثبت شوند بعد از آن دارنده چک می‌تواند برای وصول آن به بانک مراجعه کند. در اینجا ممکن است با کسری موجودی، خلأ موجودی یا مسدودی چک مواجه شویم. سوال این است که دارنده چک در چنین شرایطی از چه حقوقی برخوردار است و برای دریافت حق خود می‌بایست به کجا مراجعه کند؟ وی افزود: زمانی که حساب صادرکننده چک موجودی نداشته باشد، باید از بانک گواهی عدم پرداخت دریافت کنیم. بعد از آن با به همراه داشتن چک و گواهی عدم پرداخت می‌توان به ثبت اسناد محل مراجعه و در خواست ثبت اجراییه کرد، یا اینکه به دفتر خدمات قضائی رفت. در اینجا باید در نظر داشت که مراجعه به دادگاه برای انجام کارهای حقوقی نه به معنای مراجعه مستقیم به دادگاه، بلکه به معنای مراجعه به دفتر خدمات قضائی و ثبت درخواست است. لذا با ثبت درخواست، اجراییه برای دریافت پول صادر می‌شود.

یادداشت حقوقی

اعلام تخلف مهندسان ناظر توسط کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری

کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی و آیین‌نامه‌های مربوط در خصوص عملیات اجرایی ساختمان که به مسئولیت مهندسان ناظر انجام می‌شود، وظیفه مهندسان ناظر انطباق ساختمان با مشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی و نظارت مستمر بر آن است که با لحاظ تعریف «نظارت» در بند ۱-۳۱ مبحث دوم مقررات ملی ساختمان مصوب ۱۳۸۵، مشتمل بر نظارت بر مقررات ملی ساختمان و اصول مهندسی و رعایت ضوابط ایمنی و حفاظت کارگاه ساختمان در دست احداث است.

ب- هر چند مطابق تبصره ۷ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، شهرداری مکلف به اعلام تخلف مهندسان ناظر به مراجع ذیربط قانونی است؛ اما با عنایت به ماده ۳۶ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۱۷ هیأت وزیران با اصلاحات و الحاقات بعدی، اعضای کمیسیون یادشده نیز می‌توانند تخلف مهندسان ناظر را به مراجع ذیربط اعلام نمایند.

سوال: آیا مهندسان ناظر مکلف به اعلام نظر در خصوص استحکام بنا و رعایت مقررات راجع به استحکام بنا موضوع آیین‌نامه طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله (استاندارد ۲۸۰۰) در خصوص سازه‌های تحت نظارت خود می‌باشند؟

ب- در صورت عدم اعلام نظر در خصوص موارد اعلامی که در نهایت به صدور حکم تخریب بنا در کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی منجر می‌شود، آیا اعضای این کمیسیون می‌توانند علیه مهندس ناظر مربوطه مطابق تبصره ۷ ماده ۱۰۰ قانون یادشده اعلام تخلف نمایند؟

پاسخ: الف- با عنایت به تبصره ۷ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی و مواد ۳۳ (اصلاحی ۱۳۹۰) و ۳۴ قانون نظام مهندسی و

یادداشت حقوقی

پرداخت خسارت کمتر از تعرفه قانونی

و کمتر از مزایای مندرج در بیمه‌نامه را از شرکت بیمه دریافت نموده است و صرفاً نسبت به بیمه‌گر اعلام رضایت نموده است، با توجه به مغایرت چنین رضایت‌نامه‌ای با صریح ماده ۱۱ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث رانندگی مصوب ۱۳۹۵، فاقد اعتبار و بر خلاف ماده فوق‌الذکر است؛ لذا شرکت بیمه مکلف به پرداخت مابقی خسارت تا سقف بیمه‌نامه می‌باشد.

سمیه ساریخانی
وکیل پایه یک دادگستری

مدتی قبل تصادف نمودم و در زمان مراجعه، بیمه پرداخت خسارت را منوط به اعلام رضایت نموده و در نهایت کمتر از مزایای مندرج در بیمه‌نامه پرداخت نموده است حال این سوال مطرح است آیا با توجه به اخذ رضایت نامه اجباری و پرداخت خسارت کمتر از تعرفه قانونی امکان طرح شکایت یا دعوی وجود دارد؟

پاسخ:

در فرض سؤال که زیان دیده بخشی از خسارات

اقدامات بازپرس

پس از پایان تحقیقات مقدماتی

بازپرس پس از پایان تحقیقات و در صورت وجود دلایل کافی بر وقوع جرم، به متهم یا وکیل وی اعلام می‌کند که برای براءت یا کشف حقیقت هر اظهاری دارد به عنوان آخرین دفاع بیان کند.

بازپرس پس از پایان تحقیقات و در صورت وجود دلایل کافی بر وقوع جرم، به متهم یا وکیل وی اعلام می‌کند که برای براءت یا کشف حقیقت هر اظهاری دارد به عنوان آخرین دفاع بیان کند. هرگاه متهم یا وکیل وی در آخرین دفاع، مطلبی اظهار کند یا مدرکی ابراز نماید که در کشف حقیقت یا براءت موثر باشد، بازپرس مکلف به رسیدگی است.

در صورتی که متهم یا وکیل وی برای اخذ آخرین دفاع احضار شود و هیچ یک از آنان بدون اعلام عذر موجه، حضور نیابد، بدون اخذ آخرین دفاع، اتخاذ تصمیم می‌شود.

پس از انجام تحقیقات لازم و اعلام کفایت و ختم تحقیقات، بازپرس مکلف است به صورت مستدل و مستند، عقیده خود را حداکثر ظرف پنج روز در قالب قرار مناسب، اعلام کند.

مطابق ماده ۲۶۵ قانون آیین دادرسی کیفری، بازپرس در صورت جرم بودن عمل ارتكابی و وجود ادله کافی برای انتساب جرم به متهم، قرار جلب به دادرسی و در صورت جرم نبودن عمل ارتكابی و یا فقدان ادله کافی برای انتساب جرم به متهم، قرار منع تعقیب صادر و پرونده را فوری نزد دادستان ارسال می‌کند. دادستان باید ظرف سه روز از تاریخ وصول، پرونده تحقیقات را ملاحظه و نظر خود را به طور کتبی اعلام کند و پرونده را نزد بازپرس برگرداند. چنانچه مورد از موارد موقوفی تعقیب باشد، قرار موقوفی تعقیب صادر و وفق مقررات فوق اقدام می‌شود.

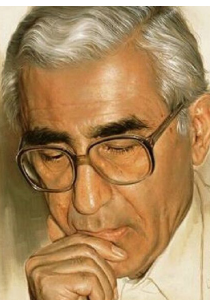
دادگاه مکلف است در وقت فوق العاده به اعتراض رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند. تصمیم دادگاه قطعی است. تبصره ۲- ارائه اسناد و مدارک طبقه بندی شده و اسناد حاوی مطالب مربوط به تحقیقات جرائم منافی عفت و جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی به شاکی ممنوع است.

تبصره ۳- شاکی باید از انتشار مطالب و مدارکی که انتشار آنها به موجب شرع یا قانون ممنوع است امتناع کند، مگر در مقام احقاق حق خود در مراجع صالح

دانستنی‌های حقوقی

خاطرات حقوقی

خاطراتی از استاد امیرناصر کاتوزیان

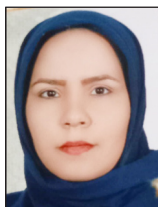
برگرفته از کتاب «آن سفر کرده» / «دکتر عیسی کشوری» ۲۵

یکی از بحث‌هایی که در کتاب «هاو کینگ» خداوند و «بهشت» مطرح نمودم، این بود که افکار انسان از کجا می‌آید، برخی مثل «تیون» اعتقاد داشتند که همه افکار انسان صرفاً از سلول‌های مغزی نیست و از عالم دیگر هم می‌آید.

روزی که در حضور استاد بودم، ایشان گفتند: این موضوعی که در کتاب «هاو کینگ» به آن پرداخته‌ای، من به تجربه دریافتم در بسیاری از مسائل گویی یک نیروی غیبی به مدد می‌آید و راه را برایم می‌گشاید. این اتفاق خیلی برایم پیش آمده است که شبها راجع به یک موضوع غامض حقوقی، ساعت‌ها فکر می‌کردم، اما چیزی به نظرم نمی‌رسید؛ صبح که برمی‌خیزدم و نماز می‌خواندم ناگهان راه حلی به ذهنم می‌آمد، جرقه‌ای که مسیر تاریک اندیشه‌ام را روشن و همواره می‌کرد؛ طبق همین تجربه‌ها یقین دارم که کسب همه چیز با تلاش ممکن نیست، بلکه توفیق الهی هم می‌خواهد.

یادداشت حقوقی

تصادف در خارج از کشور

مهديه رعیتی
حقوقدان

در صورتی که اتومبیل ایرانی دارای بیمه شخص ثالث ایرانی و سرنشینان ایرانی باشد ولی در خارج از کشور تصادف نموده باشد آیا شرکت بیمه گر مکلف به پرداخت خسارت می باشد یا خیر؟ در صورت عدم پرداخت خسارت از سوی شرکت بیمه به جهت وقوع حادثه در خارج از کشور، آیا خسارت از سوی صندوق جبران خسارت قابل پرداخت می باشد یا خیر؟

پاسخ: بیمه‌نامه موضوع ماده ۲ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰، متفاوت از بیمه‌نامه موضوع قسمت دوم ماده ۷ این قانون است که دارندگان وسایل نقلیه ایرانی که از کشور خارج می‌شوند، موظف به دریافت آن در هنگام خروج از کشور می‌باشند، بنابراین در صورتی که وسیله نقلیه ایرانی فاقد بیمه‌نامه اخیرالذکر باشد و در خارج از کشور بر اثر حوادث وسیله نقلیه مزبور خساراتی به اشخاص ثالث ایرانی وارد شود، با توجه به اطلاق عبارت «فقدان یا انقضای بیمه‌نامه» در ماده ۲۱ قانون فوق‌الذکر و لحاظ تبصره ۲ این ماده که تشخیص موارد خارج از تعهد بیمه‌گر را برعهده شورای عالی بیمه گذارده است و مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ این شورا که مورد استعلام را مشمول تعهدات صندوق تأمین خسارتهای بدنی دانسته است، لذا در فرض سوال، خسارات بدنی سرنشینان ایرانی وسیله نقلیه مسبب حادثه از سوی صندوق تأمین خسارتهای بدنی باید پرداخت شود، بدیهی است که چنانچه دارنده وسیله نقلیه مورد سوال بیمه‌نامه موضوع قسمت دوم ماده ۷ قانون مارالذکر را اخذ نموده باشد پرداخت خسارت مربوط تا سقف تعهدات قانونی بر عهده شرکت بیمه گر است.

دانستنی‌های حقوقی

دادگاه آنلاین چیست؟

راهنمای شرکت در دادگاه برخط قسمت پایانی

برگزاری دادگاه‌های الکترونیک و برخط، مزایایی به همراه دارد از جمله اینکه:

برگزاری دادگاه علنی برخط، تحقق امور مورد تاکید قانون اساسی در رابطه با شفافیت در دادرسی و نظارت مردمی بر روند رسیدگی دادگاه‌هاست.

برگزاری دادگاه‌های الکترونیک تاثیر بسزایی در کاهش تردد اصحاب دعوا و کاهش هزینه‌های آن‌ها دارد.

برگزاری دادگاه‌های الکترونیک موجب کاهش اطاله دادرسی می‌شود.

با امکان برگزاری دادگاه‌ها به صورت برخط، شهروندان ایرانی در کشورهای دیگر دنیا نیز می‌توانند به‌صورت غیرحضور و بدون صرف هزینه زیاد در دادگاه خود شرکت کنند.

برگزاری دادگاه‌های برخط یکی از راهکارهای مهم افزایش سرعت و سهولت انجام خدمات قضایی است که در راستای حداقل حضور فیزیکی شهروندان انجام می‌شود.

برگزاری دادگاه‌های آنلاین داخل کشور مشکلات ناشی از مسافت‌های طولانی و خطرات جاده‌ای را کاهش می‌دهد و موجب صرفه‌جویی در وقت شهروندان می‌شود.

برگزاری دادگاه‌های علنی در برابر چشم مردم، موجب اعتماد بیشتر مردم به دستگاه قضایی خواهد شد.

دادگاه‌های علنی برخط دانش افزوده‌ای برای جامعه حقوقی کشور دارد. برگزاری این دادگاه‌ها موجب آشنایی کارآموزان وکالت و دانشجویان به‌صورت عملی با روند رسیدگی دادگاه به پرونده‌ها می‌شود و به‌نوعی کارآموزی همراه با کسب تجربه است. امکان حضور فراگیر مردم از سراسر کشور در این دادگاه‌ها به رسیدگی مطلوب دعاوی کمک می‌کند.

سیستم پایش تصویری (ضبط و ثبت صوتی و تصویری کلیه فرآیندهای جلسه دادگاه) موجب ارتقا کیفیت دادرسی و شفافیت هرچه بیشتر عملکرد دستگاه قضایی می‌شود.

با وجود سیستم پایش تصویری حتی اگر قاضی هم بخواهد از حدود اختیارات قانونی خود خارج شود، مستندات تصویری اجازه چنین کاری به او نمی‌دهد و این امر به سلامت نظام قضایی کمک خواهد کرد.

سیستم پایش تصویری و مستندسازی رسیدگی منجر می‌شود وکیل و قاضی با مطالعه و تحقیق بیشتر در جلسه حضور پیدا کنند و قضاوت به بهترین شکل انجام گیرد و همه زوایای امر در صدور رای در نظر گرفته شود.

در مواردی که نقصی در ارائه خدمات قضایی وجود دارد پایش تصویری می‌تواند به اصلاح امور و فرآیندها کمک کند.

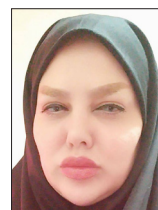
معایب دادگاه‌های آنلاین

در کنار مزایا و محاسن این نوع دادگاه‌ها نمی‌توان معایبی را نام برد که مانع استفاده دستگاه قضایی از برگزاری دادگاه‌های آنلاین شود، اما شاید مسائلی مانند: سخت بودن تأثیرگذاری و برقراری ارتباط با قاضی به دلیل عدم حضور فیزیکی، احتمال قطع اتصال به اینترنت هریک از حاضران در جلسه و دشوار بودن بایگانی آن از جمله معایبی باشد که باز هم به جهت مزایای متعددی که دارد، معایب کوچک احتمالی آن را پوشش می‌دهد.

در ابتدا استفاده از این سامانه‌ها برای شهروندان، وکلا، قضات و ... کاری سخت به‌نظر می‌رسید، اما با گذشت زمان و تأثیرات مثبت و مزایای این سیستم‌ها، استفاده از آن‌ها جایگزین بسیاری از مراجعات و پیگیری‌های حضوری شد. طبق گفته مسئولان قضایی دادرسی‌های علنی برخط در آینده افزایش چشمگیری خواهد داشت. استمرار و فراگیری برگزاری دادرسی الکترونیک و دادگاه‌های علنی برخط می‌تواند موجب افزایش کیفیت رسیدگی‌ها و در نتیجه اتقان آرای قضایی شود.

یادداشت حقوقی

بیمه تسهیلات اعطایی

زهرا رستمی
عضو مرکز وکلای
قوه قضائیه

عینی تبعی دارد، ذی‌نفع محسوب است و می‌تواند نسبت به این مال بیمه‌نامه تحصیل کند. لذا در فرض سؤال که بانک اعطالکننده تسهیلات برای وثیقه تسهیلات اعطایی بیمه‌نامه تحصیل کرده و مشخصات خود را به نمایندگی از تسهیلات‌گیرنده در بیمه‌نامه درج کرده است، ذی‌نفع اصلی، بانک است و صرفاً نماینده صاحب مال یا شخص ذی‌نفع موضوع ماده ۵ این قانون محسوب نمی‌شود؛ اما از آن‌جا که وفق قسمت اخیر ماده ۷ یادشده، از خساراتی که بیمه‌گر باید بپردازد، مازاد بر آنچه بیمه‌گذار در تاریخ وقوع حادثه طلبکار است، به صاحب مال تعلق خواهد گرفت، صاحب مال نیز در حدود ماده ۷ یادشده در جبران خسارت از آن ذی‌نفع است و می‌تواند جهت دریافت خسارت طرح دعوا کند؛ هرچند پرداخت خسارات وارده به وی با لحاظ قسمت اخیر ماده ۷ قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶ صورت می‌گیرد.

برخی از بانک‌ها در هنگام اعطای تسهیلات و اخذ وثیقه مبلغی را به عنوان حق بیمه از وام‌گیرنده دریافت و سپس موضوع وثیقه را در برابر بلایای طبیعی تحت عنوان بیمه وثایق بیمه می‌کنند و معمولاً بانک عامل به نمایندگی از تسهیلات‌گیرنده قید می‌شود آیا در صورت بروز خسارت تسهیلات‌گیرنده که سازنده پروژه موضوع وثیقه بیمه‌نامه نیز می‌باشد، ذی‌نفع محسوب می‌شود و می‌تواند جهت دریافت خسارت مبادرت به طرح دعوی کند؟

پاسخ: برابر ماده ۴ قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶، بیمه‌گذار باید در مال، حق مالی یا هر نوع مسؤولیت حقوقی موضوع بیمه‌نامه ذی‌نفع باشد، بر این اساس و به موجب ماده ۷ این قانون، طلبکار نیز در خصوص مالی که نزد او وثیقه یا رهن است و بر آن حق

قانون هواپیمایی

عمومی یا علل نظامی ایجاب مینماید با تصویب هیئت وزیران پرواز هواپیمای ایرانی یا خارجی را بر فراز قسمتی از خاک کشور ممنوع یا محدود یا مقید بشرایط خاصی بنماید.

ماده (۱۱) برای اینکه هواپیمائی بتابعیت ایرانی شناخته شود باید در دفتر ثبت هواپیماها که در اداره کل هواپیمائی کشوری نگهداری میشود به ثبت برسد.

رائط ثبت هواپیما بقرار زیر است:

الف - هواپیما در کشور دیگری ثبت نرسیده باشد و در صورتیکه قبلاً در ثبت کشور دیگر بوده از ثبت آن کشور خارج شده باشد

ب) هواپیما بتابع ایران اعم از شخص یا شرکت متعلق باشد.

ج (اصلاحی ۱۳۳۸، ۰۱، ۲۴) - اگر هواپیما تعلق بشرکتی داشته باشد اکثریت سهام آن باید متعلق به اتباع ایران و اقامتگاه قانونی آن شرکت در ایران باشد و در شرکتهائی که سرمایه آن‌ها بصورت سهام یا قطعات متساوی القیمت درآمده سهام شرکت با اسم باشد پس از ثبت هواپیما گواهی نامه ثبت و تابعیت ایرانی صادر و علائم ثبت و تابعیت تعیین می‌شود.

ماده (۱۲) هواپیمائیکه بتابعیت ایرانی شناخته شده در صورتیکه در کشور دیگری ثبت برسد و یا مالک آن تغییر یا فوت کند یا تغییر تابعیت دهد و همچنین در صورتیکه یکی از شرایط ثبت مندرج در ماده ۱۱ را فاقد شود ثبت هواپیما و همچنین گواهینامه ثبت و تابعیت آن از تاریخ وقوع یکی از علل فوق باطل میشود.

ماده (۱۳) هواپیمائیکه در دفتر ثبت هواپیماها ثبت رسیده باشد در صورتی میتواند پرواز کند که گواهینامه قابلیت پروازی که مدت اعتبار آن منقضی نشده دارا باشد.

ماده (۱۴) هیچکس نمیتواند هواپیمائی را براند یا بسمت عضو هیئت رانندگی در هواپیما بهر نوع عمل مربوط براندن هواپیما اقدام یا کمک نماید یا تعلیم خلبانی دهد مگر اینکه گواهینامه فنی که مدت اعتبار آن منقضی نشده دارا باشد

ماده (۱۵) مرجع صدور هرگونه اجازه نامه مربوط بامور هواپیمائی [هواپیمائی] کشوری و گواهینامه مربوط بمتخصصین فنی هواپیمائی کشوری و پروانه مربوط ببه‌ر برداری هوائی اداره کل هواپیمائی کشوری میباشد

ماده (۱۶) اداره کل هواپیمائی کشوری میتواند در موارد تخلف از مقررات این قانون و آئین نامه‌های اجرائی آن صرفنظر از تعقیبات جزائی هرگونه اجازه نامه یا گواهینامه متخلف را لغو یا موقتاً توقیف نموده یا اختیارات مندرجه در آنرا محدود سازد و همچنین پرواز هواپیمای متخلف را در صورتیکه محتمل خطر برای سرنشینان هواپیما یا اشخاص یا حیوانات روی زمین یا حدوث [حدوث]

ماده ۶ (اصلاحی ۱۴۰۲، ۰۷، ۲۰) - شورائی بنام شورایعالی هواپیمائی کشوری در نخست وزیری تشکیل و دارای ۱۱ نفر عضو بترتیب زیر خواهد بود که برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

۱ - رئیس کل هواپیمائی کشوری.

۲ - یکنفر از اعضای عالی مقام هواپیمائی کشوری بان‌تخاب وزیر راه.

۳ - یکنفر از قضات عالی مقام بان‌تخاب وزیر دادگستری.

۴ - یکنفر از امرای نیروی هوائی شاهنشاهی بان‌تخاب وزیر جنگ.

۵ - یکنفر نماینده عالی مقام از وزارت اقتصاد بان‌تخاب وزیر اقتصاد.

۶ - یکنفر نماینده عالی مقام از وزارت کشور بان‌تخاب وزیر کشور.

۷ - یکنفر نماینده عالی مقام از وزارت امور خارجه بان‌تخاب وزیر امور خارجه.

۸ - یکنفر نماینده عالی مقام از سازمان برنامه بان‌تخاب مدیرعامل سازمان برنامه.

۹ - یکنفر از اعضای اطاق بازرگانی تهران بان‌تخاب رئیس اطاق.

۱۰ - [منسوخه شده است].

۱۱ - یکنفر متخصص حقوق هوائی بان‌تخاب وزیر راه.

مدیرعامل شرکت هواپیمائی ملی ایران و یکنفر نماینده از مؤسسات هواپیمائی خصوصی داخلی در جلسات شورا شرکت نموده ولی حق رأی ندارند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۴۷، ۰۱، ۲۱) - وظائف شورایعالی هواپیمائی کشوری بقرار زیر است:

الف - مطالعه و اظهارنظر در مسائل مربوط به هواپیمائی کشوری که از طرف نخست وزیر بشورا ارجاع و یا یکی از اعضای شورا پیشنهاد نماید. ب - اظهارنظر راجع بصدر پروانه بهره برداری هوائی یا الغاء یا توقیف موقت یا محدود ساختن اختیارات مندرج در پروانه که طبق مقررات قانونی بشورا ارجاع می‌شود.

ج - تعیین و تصویب نرخ حمل و نقل هوائی مسافر و بار.

د - اظهارنظر راجع بلوایح قانونی مربوط به هواپیمائی کشوری و طرح موافقتنامه‌ها و قراردادهای بین المللی با دول خارجه که بوسیله دولت تقدیم مجلسین می‌شود.

ه - تعیین خط مشی کلی هواپیمائی کشوری.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۴۷، ۰۱، ۲۱) - در مواردیکه وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی و سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته بدولت مقرراتی تهیه و تنظیم مینمایند که ممکن است بنحوی از انحاء با مسائل مربوط به هواپیمائی کشوری ارتباط پیدا کند موظفند قبلاً نظر شورایعالی هواپیمائی کشوری را جلب کنند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۴۷، ۰۱، ۲۱) - عضویت شورایعالی هواپیمائی کشوری افتخاری است و از لحاظ انجام این وظیفه حقی باعضاء پرداخت نمیشود.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۴۷، ۰۱، ۲۱) - آئین نامه شورایعالی هواپیمائی کشوری شامل طرز تشکیل جلسات و طریقه ارجاع امور بشورا و رسیدگی و اتخاذ تصمیم و سایر مسائل مربوط بطرز عمل شورا بوسیله شورا تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده (۷) هواپیمای ایرانی با رعایت قوانین و مقررات کشور در پرواز بر فراز ایران آزاد میباشد.

ماده (۸) هواپیمای خارجی میتواند با رعایت قوانین و مقررات کشور بر فراز ایران پرواز نماید یا در ایران فرود آید و مسافر و بار محمولات پستی یا یکی از آن‌ها را پیاده و یا قبول نماید مشروط بر اینکه قبلاً اجازه دولت ایران تحصیل شده باشد یا بموجب قراردادی این اجازه داده شده باشد و دولت متبوع آن هواپیما همین حقوق را برای هواپیمای ایرانی شناخته باشد.

ماده (۹) حمل و نقل بازرگانی مسافر و بار و محمولات پستی یا یکی از آن‌ها از یک نقطه کشور بیک نقطه دیگر آن منحصر به‌هواپیماهای ایرانی میباشد.

ماده (۱۰) اداره کل هواپیمائی کشوری میتواند در مواردیکه امنیت

قانون هواپیمائی کشوری، مصوب سال ۱۳۲۸ است. خبرگزاری میزان - قانون هواپیمائی کشوری، مصوب ۱۳۲۸ است در سال‌های بعد اصلاحات متعددی داشته است که آخرین اصلاحات آن در سال ۱۳۹۹ انجام شده است.

ماده ۱ - منظور از هواپیما که در این قانون ذکر میشود وسیله نقلیه ایست که بتواند در نتیجه عکس العمل هوا خود را در فضا نگهدارد.

ماده ۲ - این قانون مربوط به‌هواپیماهای کشوری است و شامل هواپیماهای نظامی نمیباشد.

ماده ۳ - دولت حق حاکمیت مطلق و انحصاری در فضاء بالای خاک کشور و بالای آب‌های ساحلی آنرا دارا میباشد.

ماده ۴ - برای ایجاد و توسعه هواپیمائی کشوری دولت مکلف است:

الف - مؤسسات هواپیمائی کشوری را بمنظور تأمین نیازمندی‌های حمل و نقل داخلی و خارجی مسافر و بار و محمولات پستی تشویق نموده توسعه دهد.

ب - خطوط هوائی داخلی را بنحویکه نقاط مختلفه کشور بتواند از فوائد آن بهره‌مند گردد تنظیم و فرودگاه‌های لازم را تأسیس و وسائل مربوط بتأمین بی خطری پرواز هواپیماها را فراهم سازد.

ج - بمؤسسات هواپیمائی ایرانی مساعدت نماید تا سرویس‌های هوائی مورد نیاز کشور را بطریق غیرانحصاری تأسیس و دائر کنند.

د - بمنظور بسط و تقویت روابط اجتماعی و اقتصادی ایران با سایر کشورهای جهان ارتباط هوائی را بر اساس معامله متقابله برقرار نموده و توسعه دهد.

ماده ۵ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۳، ۳۱) - برای اجرای این قانون سازمان مستقلی بنام سازمان هواپیمائی کشوری وابسته به وزارت راه و شهرسازی تأسیس میشود. سازمان دارای رئیسی است که در عین حال معاون وزیر راه و شهرسازی نیز میباشد و به پیشنهاد وزیر راه و شهرسازی و تصویب هیأت دولت برای مدت حداکثر ۳ سال به این سمت منصوب میشود، انتصاب مجدد وی به این سمت به روال فوق بلامانع میباشد. سازمان مزبور در انجام وظایف خود از نظر مالی و استخدامی و دارای، طبق مقررات مربوطه تحت نظر وزیر راه مستقلاً اقدام می‌نماید و سازمان آن به موجب تصویبنامه هیأت وزیران تعیین میشود. سازمان میتواند از محل درآمدهای قانونی خود در قالب بودجه‌های مصوب و در صورت وجود کسری از محل درآمدهای عمومی کشور طبق مقررات استفاده نماید. وظایف عمده سازمان مزبور به قرار زیر میباشد:

الف (اصلاحی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - ایجاد، توسعه، بهره برداری و نگهداری فرودگاه‌ها و دستگاه‌های ناوبری و مخابراتی، رادیویی و تلگرافی و تلفنی که مخصوص تنظیم رفت و آمد هواپیماها و تأمین بی خطری پرواز آن‌ها میباشد و بطور کلی هر نوع نظارت و مساعدتی که به منظور پیشرفت هواپیمائی کشوری و تأمین بی خطری پرواز لازم باشد.

ب (اصلاحی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - نظارت در فعالیت هواپیمائی کشوری طبق مقررات مربوط به منظور جلوگیری از وقوع مخاطرات و رقابت‌های مضره بین متصدیان حمل و نقل هوائی و حفظ مصالح عمومی.

ج (اصلاحی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - تربیت متخصصین فنی هواپیمائی کشوری با هماهنگی دستگاه‌های ذیربط.

د (اصلاحی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - اهتمام در پیشرفت و توسعه هواپیمائی کشوری و تشویق صنایع مربوطه.

هـ (اصلاحی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - مطالعات در تحقیقات علمی و فنی در مسائل مربوط به هواپیمائی کشوری و ایجاد تسهیلات و تشویق افراد و مؤسسات صلاحیتدار به انجام این امور و تهیه موجبات آن؛ و (اصلاحی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - تهیه طرح موافقتنامه و قراردادهای هواپیمائی با دول خارجی که طبق مقررات بوسیله دولت تقدیم مجلس شورای اسلامی میشود.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۶۷، ۰۱، ۲۵) - سازمان هواپیمائی کشوری مجاز است در زمینه‌های ایجاد و نگهداری و اداره فرودگاه‌ها راساً و یا با مشارکت بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی با رعایت اصل ۴۴ قانون اساسی مبادرت به تأسیس شرکت نماید.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۳، ۳۱) - اساسنامه‌ها و آئیننامه‌های اجرائی این ماده حداکثر ظرف مدت شش ماه توسط سازمان هواپیمائی کشوری تهیه و از طریق وزارت راه و شهرسازی جهت تصویب به هیأت وزیران تسلیم خواهد شد.

هرگاه شاکی یا مدعی خصوصی در جرائم غیر قابل گذشت، پس از قطعی شدن حکم از شکایت خود صرفنظر کند، محکوم علیه می‌تواند از دادگاه صادر کننده حکم قطعی، درخواست کند در میزان مجازات او تجدیدنظر شود. در این صورت، دادگاه به درخواست محکوم علیه در وقت فوق العاده و با حضور دادستان یا نماینده او با رعایت مقررات ماده (۳۰۰) این قانون، رسیدگی می‌کند و مجازات را در صورت اقتضاء در حدود قانون تخفیف می‌دهد یا به مجازاتی که مناسب تر به حال محکوم علیه باشد، تبدیل می‌کند. این رای قطعی است.

مایی کشوری

خسارتی برای اموال اعم از منقول یا غیرمنقول باشد ممنوع سازد

ماده (۱۷) برای اینکه شخص طبیعی یا حقوقی بتواند در ایران بتصدی حمل و نقل بازرگانی هوایی اشخاص یا اشیاء مبادرت نماید باید تبعهٔ ایران بوده و قبلاً پروانه بهره برداری هوایی از اداره کل هواپیمائی کشوری تحصیل کرده باشد این پروانه در صورتی داده میشود که شورای عالی هواپیمائی کشوری بهره برداری هوایی تقاضا شده را منطبق با مصالح کشور و احتیاجات جامعه تشخیص دهد و اطمینان حاصل نماید که تقاضاکننده قادر بانجام نوع بهره برداری هوایی مورد تقاضای خود بطرز اطمینان بخش میباشد.

در مورد شرکت‌های هواپیمائی برای صدور پروانه بهره برداری هوایی علاوه بر وجود شرایط فوق دارا بودن شرایط ثبت هواپیما مندرجه در ماده ۱۱ الزامی است.

برای هر نوع پرواز بازرگانی دیگر و همچنین تأسیس و دایر نمودن آموزشگاه بمنظور تعلیم و تربیت متخصصین فنی هواپیمائی شرائط مندرجه در ایننامه ضروری است ولی بجای پروانه بهره برداری هوایی اجازه نامهٔ اداره کل هواپیمائی کشوری باید قبلاً تحصیل شده باشد.

ماده ۱۸ - در صورتیکه دارنده پروانه بهره برداری هوایی یا سایر پروانه‌های مربوط بامور هواپیمائی کشوری شرائطی را که برای تحصیل پروانه لازم بوده فاقد شود یا از انجام تعهداتیکه بموجب مندرجات پروانه بهعهده گرفته تخلف نماید اداره کل هواپیمائی کشوری میتواند طبق نظر شورایعالی هواپیمائی کشوری برحسب درجه اهمیت تخلف و تکرار آن پروانه او را لغو یا موقتاً توقیف نموده یا اختیارات مندرجه در آنرا محدود سازد.

ماده ۱۹ - هر وقت اداره کل هواپیمائی کشوری برای ایجاد فرودگاه‌ها یا تأسیسات مربوط بههواپیمائی کشوری احتیاج بخیریداری زمین یا ساختمان متعلق بدیگری پیدا کند میتواند طبق قانون راجع باحداث و توسعهٔ معابر و خیابان‌ها مصوب ۲۳ آبانماه ۱۳۱۲ شمسی اقدام نماید.

ماده ۲۰ - اداره کل هواپیمائی کشوری میتواند از املاک عمومی یا خصوصی اعم از اراضی و ساختمان‌ها برای برقرار کردن وسائل مربوط بهتأمین بی‌خطری پرواز هواپیماها مجاناً استفاده کند و حق عبور از آن املاکرا برای بکار انداختن و نگهداری وسائل مزبور خواهند داشت مشروط بر اینکه مانع استفاده عادی از آن املاک نشود.

چنانچه در نتیجه برقرار اقرار کردن یا بکار انداختن یا نگهداری وسائل مذکور خساراتی وارد شود باید از طرف اداره کل هواپیمائی کشوری جبران گردد.

ماده ۲۱ - دولت میتواند بپیشنهاد اداره کل هواپیمائی کشوری با صدور تصویبنامه ایجاد هرگونه ساختمان یا مانع دیگررا در فاصله معینی از حدود یک فرودگاه یا تأسیسات مربوط بهتأمین بی‌خطری پرواز هواپیماها ممنوع یا محدود سازد مگر در صورتی که ساختمان یا مانع مزبور موجب خطری بپرواز هواپیماها نگردیده و مورد موافقت اداره کل هواپیمائی کشوری قرار گرفته باشد چنانچه خسارتی مستقیماً و منحصرأ در نتیجه این ممنوعیت یا محدودیت به کسی وارد گردد باید از طرف اداره کل هواپیمائی کشوری جبران شود.

در صورتیکه ساختمان یا مانع دیگری که مطابق ایننامه ممنوع یا محدود شده باشد در اطراف یک فرودگاه کشوری یا تأسیسات مربوط بتأمین بیخطری پرواز هواپیماها قبل از اجرای این قانون موجود بوده دولت میتواند مطابق ماده ۱۹ برای برداشتن یا محدود ساختن آن اقدام نماید.

ماده ۲۲ - آئین نامه‌های اجرایی این قانون شامل مقررات مربوط بپرواز هواپیماهای کشوری ایرانی و خارجی تأمین بیخطری پرواز هواپیماها - فرودگاه‌ها - ثبت و تابعیت هواپیماها - قابلیت پرواز هواپیما - گواهینامه‌های متخصصین فنی هواپیمائی مؤسسات مربوط بهتعلیم و تربیت متخصصین فنی هواپیمائی - کارخانه‌ها و تعمیرگاه‌های مربوط به هواپیمائی - حمل و نقل هوایی سوانح هواپیمائی مخابرات هواپیمائی و موارد توقیف موقت یا لغو هرگونه اجازه نامه یا گواهینامه یا پروانه صادره یا توقیف هواپیمای متخلف بوسیله اداره کل هواپیمائی کشوری تنظیم و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۲۳ - هر کس بقصد ایجاد خطر برای هواپیما یا سرنشینان آن علامت هواپیمائی تقلبی بکار برد بنحویکه بتوان آنرا علامت حقیقی مخصوص هواپیمائی تلقی نمود یا علامت هواپیمائی موجود را غیرقابل استفاده سازد یا مانعی در مقابل هواپیما ایجاد یا اطلاع غلط دهد یا هرگونه عملی بمنظور ایجاد خطر برای هواپیما یا سرنشینان آن انجام بدهد بحبس تأدیبی از ششماه تا سه سال محکوم خواهد شد و در صورتیکه از عمل او قتل یا جرح واقع شود مرتکب بمجازاتیکه بنفس جرم مزبور مقرر است نیز محکوم خواهد گردید و مجازات اشد قابل اجرا است.

ماده ۲۴ - هر کس عالماً هواپیمائی را که دارای علائم ثبت و تابعیت مجعول باشد براند و همچنین هر کس عالماً هواپیمائی را که بدون حق علامت تابعیت ایران بان نصب شده در خارج از ایران براند بحبس تأدیبی از ۶ ماه تا ۳ سال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵ - هر کس عالماً هواپیمائی را که فاقد علائم ثبت و تابعیت بوده براند به حبس تأدیبی از ۳ ماه تا یکسال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۶ - (اصلاحی ۱۳۹۹، ۱۱، ۰۸) - در مواردی که پرواز هواپیما بر فراز ایران مشروط بتحصول اجازه قبلی از دولت است هر کس عمداً بدون داشتن اجازه هواپیمائی را بر فراز ایران براند و همچنین در مواردیکه مطابق مقررات این قانون پرواز هواپیما بر فراز قسمتی از خاک کشور ممنوع یا محدود یا مقید بشرایط خاصی باشد عمداً هواپیما را بر فراز مناطق ممنوعه براند یا بدون رعایت محدودیت‌ها یا شرایط مقرر پرواز کند بجزای نقدی از ۱۴/۰۰۰/۰۰۰ تا ۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال یا بحبس تأدیبی از دو ماه تا یکسال یا بهر دو مجازات محکوم خواهد شد و اگر بموجب قوانین دیگری مجازات شدیدتر برای این عمل مقرر شده باشد مجازات اشد قابل اجرا است.

ماده ۲۷ (اصلاحی ۱۳۹۹، ۱۱، ۰۸) - هر کس با هواپیمای خارجی به قصد حمل و نقل بازرگانی از یک نقطه کشور بیک نقطه دیگر آن مسافر و بار و محمولات پستی یا یکی از آن‌ها را حمل کند بجزای نقدی از ۱۴/۰۰۰/۰۰۰ تا ۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال یا بحبس تأدیبی از دو ماه تا یکسال یا بهر دو مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۲۸ (اصلاحی ۱۳۹۹، ۱۱، ۰۸) - اشخاص زیر بجزای نقدی از

۰۰۰/۰۰۰/۷ تا ۰۰۰/۰۰۰/۶۰ ریال یا بهحبس تأدیبی از دو ماه تا

ششماه یا بهر دو مجازات محکوم خواهند شد:

الف - هر کس بدون داشتن پروانه بهره برداری هوایی بتصدی حمل و نقل بازرگانی هوایی اشخاص یا اشیاء مبادرت ورزد.

ب - هر کس بدون داشتن اجازه نامه از اداره کل هواپیمائی کشوری بهر نوع پرواز بازرگانی دیگر یا تأسیس و دایر نمودن آموزشگاه بمنظور تعلیم و تربیت متخصصین فنی هواپیمائی عمل نماید.

ج - هر کس بدون داشتن گواهینامه فنی هواپیمائی را براند یا بسمت عضو هیئت رانندگی در هواپیما بهر نوع عمل مربوط براندن هواپیما اقدام یا کمک نماید یا تعلیم خلبانی دهد.

د - هر کس هواپیمائی را براند که فاقد گواهی نامه قابلیت پرواز بوده یا مدت اعتبار گواهینامه مزبور منقضی شده باشد.

ماده ۲۹ - روابط حقوقی بین اشخاصیکه در داخل یک هواپیمائیکه بر فراز ایران پرواز می‌نماید قرار دارند در مواردیکه از لحاظ حق حاکمیت ارضی اصولاً مشمول قوانین محلی است تابع قانون کشور متبوع آن هواپیما میباشد.

ماده ۳۰ - مقررات جزائی ایران نسبت بجرائمی که داخل یک هواپیمای ایرانی در خارج از ایران ارتکاب شود وقتی اجرا میشود که متهم در ایران دستگیر شده باشد و متهم تبعه خارجی برای تعقیب بکشور خارجی رد نشده یا در موردیکه متهم بعلت ارتکاب آن جرم بایران مسترد شده باشد.

ماده ۳۱ - بجنحه و جنایاتیکه در داخل هواپیمای خارجی حین پرواز ارتکاب شود در صورت وجود یکی از شرایط ذیل محاکم ایران رسیدگی خواهند کرد.

الف - جرم مخل انتظامات یا امنیت عمومی ایران باشد.

ب - متهم یا مجنی علیه تبعه ایران باشد

ج - هواپیما بعد از وقوع جرم در ایران فرود آید.

در هر یک از موارد بالا رسیدگی در دادگاه محلی که هواپیما فرود آمده یا دادگاه محلی که متهم در آن دستگیر شود بعمل خواهد آمد.

ماده ۳۲ - در موردیکه جنحه یا جنایتی داخل یک هواپیما که بر فراز ایران پرواز میکند یا داخل یک هواپیمای ایرانی در خارج از ایران ارتکاب شود فرمانده هواپیما مکلف است تا زمانیکه مداخله مامورین صلاحیتدار میسر باشد طبق مقررات قانون اصول محاکمات جزائی تفتیشات و تحقیقات مقدماتی را بعمل آورده دلائل و مدارک جرم را جمع آوری و تأمین نماید و در صورت لزوم میتواند موقتاً مظنونین بارتکاب جرم را توقیف کند مسافرین و اعضای هیئت رانندگی را تفتیش و اشیائی را که ممکنست دلیل جرم باشد توقیف نماید.

در مورد این ماده فرمانده هواپیما برای تفتیش جرم و تحقیقات مقدماتی از ضابطین دادگستری محسوب میشود و کلیه وظایفی را که بموجب فصل دوم قانون اصول محاکمات جزائی برای کمیسرهای شهربانی مقرر است عهده دار میباشد.

ماده ۳۳ - در مورد ماده ۳۲ پس از فرود آمدن هواپیما فرمانده هواپیما باید گزارش کتبی راجع بموضوع جرم و اقدامات مقدماتی که بعمل آورده است تنظیم و بداره کل هواپیمائی کشوری ارسال دارد.

بعلاوه در صورتیکه هواپیما در ایران فرود آید فرمانده هواپیما مکلف است فوراً وقوع جرم و نتیجه تفتیشات و تحقیقات و اقداماتی را که بعمل آورده بدادستان محل فرود آمدن هواپیما یا قائم مقام او اطلاع داده متهم یا مظنون را با دلائل و مدارک جرم بدادستان یا بازپرس تسلیم و از مداخله خودداری کند و در موردیکه هواپیمای ایرانی بعد از وقوع جرم در خارج از ایران فرود آید فرمانده هواپیما باید مراتب را باطلاع کنسول ایران که در حوزه او هواپیما فرود آمده رسانیده و از او کسب تکلیف کند.

ماده ۳۴ - تخلف از مقررات آئین نامه‌های اجراء احکام این قانون موجب کیفرهائی است که حداکثر آن نباید از ده هزار ریال جزای نقدی و دو ماه حبس تأدیبی تجاوز نماید. میزان مجازات هر یک از انواع تخلفات در آئین نامه ایکه بپیشنهاد وزارتین دادگستری و راه بتصویب هیئت وزیران رسیده باشد تعیین خواهد شد.

ماده ۳۵ - رسیدگی بجرائم مذکور در این قانون در مراحل کیفری و دادگاه‌های صلاحیتدار فوراً و خارج از نوبت بعمل خواهد آمد.

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ میرماه [تیرماه] ۲۸ اجازه اجرای لایحه هواپیمائی کشوری پس از تصویب کمیسیون‌های راه و دادگستری مجلس داده شده است بنابراین قانون مزبور که مشتمل بر ۳۵ ماده و بتصویب کمیسیون‌های نامبرده رسیده قابل اجرا است.

بررسی راههای پیشگیری از جرایم کیفری در ورزش

لیلا آراین پارسا
وکیل پایه یک دادگستری
دانشجو دکتری حقوق جزا
و جرم شناسی

حقوق ورزشی یکی از گرایشهای علم حقوق است که به بررسی حوادث در ورزش میپردازد. واژه ورزش در این اصطلاح دارای مفهوم وسیعی است و عملیات و فعالیتهای ورزشی قهرمانی جزئی از این مجموعه است. گسترش ورزش با مطرح شدن مسائل جدید همراه بوده است؛ هدف از این پژوهش بررسی راههای پیشگیری از جرائم ورزشی بود. روش تحقیق با توجه به ماهیت موضوع مورد مطالعه در این پژوهش و توصیف عینی و کیفی محتوای مفاهیم و شرایط موجود، از نوع توصیفی و تحلیلی است. براساس نتایج پژوهش نتیجه می‌گیریم که آموزش، فرهنگ‌سازی حقوقی در ورزش، توانمندسازی نیروی انسانی و ضرورت ایجاد نهادهای حقوقی ورزش به صورت مستقل با توجه به مباحث علمی و پژوهشی و نظارت و بازرسی حقوقی از مهمترین راههای پیشگیری از جرائم ورزشی می‌باشد.

پیشگیری از تخلفات و جرایم ورزشی

مطابق مورد جرایم ورزش در بند ۱۵۸ ماده ۱۳۹۲ قانون مجازات سال ۱۳۹۲ (یعقوبی نژاد، ۱۳۹۲) و ماده ۲ قانون مجازات سال ۱۳۹۲ جرم عبارت است از: هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل ضمن آن که قانونگذار در: که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است. صالح ولیدی، ۱۳۸۹ چنین اظهار می‌دارد: در صورتی که عملیات ورزشی و حوادث ناشی از آن، مشروط بر اینکه سبب حوادث، نقض مقررات مربوط به آن ورزش نباشد و این مقررات هم مغایر موازین شرعی نباشد، جرم محسوب نمی‌شود. با در نظر گرفتن این دو ماده قانونی و بررسی های انجام شده در حوزه جرایم ورزشی، تخلفات و جرایمی از قبیل دوپینگ، فساد و خشونت در ورزش از جمله جرایم ورزشی رایج میان ورزشکاران و دست اندرکاران ورزش می‌باشد (رضایی، اسدی نژاد، ۱۳۹۰)، که عبارتند از دوپینگ، خشونت در ورزش، که مشتمل بر، الف) خشونت و پرخاشگری تماشاگران بر ضد یکدیگر و بعضاً داراییهای عمومی؛ ب) خشونت و پرخاشگری تماشاگران بر ضد ورزشکاران؛ ج) خشونت و پرخاشگری توسط ورزشکاران نسبت به یکدیگر، علیه تماشاگر و داور. (شیخوند، ۱۳۹۰). فسادهای انجام شده در ورزش عموماً در ۲ طبقه انجام میشود: ۱- نتیجه رقابت (فساد رقابتی) که در این صورت تأمین کننده و یا دریافت کننده رشوه می‌تواند ورزشکار، مسئولان ورزشی، داوران و یا افراد غیرورزشکار ولی درگیر در ورزش باشد ۲- تصمیمات و اعمال غیرقانونی از رقابت ورزشی به وسیله افراد و مسئولان ورزشی (فساد مدیریتی) که میتواند در قالب شهرهای رقیب برای میزبانی رقابت های مهم ورزشی، تخصیص حقوق و درآمدها (برای مثال حق پخشهای تلویزیونی)، نامزدی برای موقعیت‌ها و پست های سازمانی و موارد مربوط به ساخت و ساز در ورزش باشد (نجفی کلوری، ۱۳۹۱). آقایی نیا (۱۳۹۹) در تحقیق خود اینگونه نتیجه گرفت که در سال ۱۳۵۲ برای نخستین بار مقرر شد که حوادث ناشی از عملیات ورزشی مشروط بر این که سبب آن حوادث، نقض مقررات مربوط به آن ورزش نباشد، جرم محسوب نمی‌شود. این مقرر در قوانین بعدی نیز با تغییراتی اندک تکرار شد. علت این حکم نیز مصلحت اجتماعی، رضایت زیان دیده، عرف و عادت و

توجه به جایگاه مهم ورزش در تعالی اخلاق و تاکیدات قانون اساسی است. مرتکب، شخص ورزشکار است و عمل ورزشی، آن گروه از اقداماتی است که در چارچوب یک ورزش انجام می‌گیرد. شرط اصلی برخورداری از معافیت کیفری، التزام به مقررات مربوط به ورزش مورد نظر است که بارزترین آنها مقررات مربوط به خطاهای ورزشی است. همچنین ورزشکار نمی‌تواند از اجازه قانون جهت ایراد صدمات عمدی به دیگران سوء استفاده نماید. عدم مسؤلیت ورزشکار، محدود به زمان ورزش بوده و همچنین ورزش مزبور نباید برخلاف موازین شرعی باشد. فساد میتواند سلطه سرمایه داری در ورزش را افزایش دهد، چون در طول زمان افراد توانمند از حیث مالی می‌توانند با دادن رشوه به تصمیمات و مقاصد خود جامه عمل بپوشانند. رواج فساد در ورزش و سازمانهای ورزشی باعث میشود که فلسفه ورزش که همانا رقابت سالم و جوانمردانه برای پیروزی و موفقیت است، نقض شود. با وجود فساد، شهرت و آوازه سازمانهای ورزشی، رشتههای ورزشی و افراد درگیر در ورزش آسیب میبینند که این امر عواقب سنگینی در پی دارد. به طور مثال، هنگامی که فساد مالی و اداری در میان اعضای کمیته بینالمللی المپیک به عنوان یک سازمان بزرگ ورزشی مشخص می‌شود و رسانه‌ها همگی توجه خود را بر روی این مطلب متمرکز میکنند، حامیان مالی از این امر نگران میشوند که بدنامی کمیته بین المللی المپیک می‌تواند دامن آنها را نیز بگیرد و این امر در جدا ساختن این حامیان از جنبش المپیک و در نتیجه ایجاد ضرر و زیانهای برای کمیته بینالمللی المپیک و جنبش المپیک بسیار موثر است (ماسون، ۲۰۰۶).

به طور کلی فسادهای انجام شده در ورزش عموماً به دو بخش تقسیم میشود:

- ۱- نتیجه رقابت (فساد رقابتی) که در این صورت تأمین کننده و یا دریافت کننده رشوه می‌تواند ورزشکار، مسئولان ورزشی، داوران و یا افراد غیرورزشکار ولی درگیر در ورزش باشد.
- ۲- تصمیمات و اعمال غیرقانونی از رقابت ورزشی به وسیله افراد و مسئولان ورزشی (فساد مدیریتی) که میتواند در قالب شهرهای رقیب برای میزبانی رقابت های مهم ورزشی، تخصیص حقوق و درآمدها (برای مثال حق پخشهای تلویزیونی)، نامزدی برای موقعیت‌ها و پست های سازمانی و موارد مربوط به ساخت و ساز در ورزش باشد (نجفی کلوری، ۱۳۹۱).

بحث و نتیجه گیری

مطابق قوانین برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، دولت‌ها موظفند به ارائه طرح جامع ورزش با تأکید

بر علمی نمودن، توسعه قهرمانی، گسترش ورزش همگانی، پرورشی و حرفه ای شده است، با بررسی قوانین و مقررات مرتبط با جرایم ورزشی در ایران و تطبیق آن با کشورهای توسعه یافته ایرادات بسیاری قابل بیان بوده که مهمترین آن عدم وجود متخصصان حقوق ورزشی در مراحل مختلف تدوین قوانین و مقررات حقوقی و انضباطی ورزش میباشد. از سوی دیگر، بررسیهای به عمل آمده حاکی از آن است که ترکیب اعضای کمیته های انضباطی فدراسیونهای ورزشی به لحاظ تخصص و تسلط آنان برمعیارها و آموزه های حقوق ورزشی مناسب نبوده و آنچه مسلم است، تعداد کم متخصصان حقوق ورزشی در این ترکیب است. شاید بتوان گفت این موضوع یکی از مهمترین دلایلی است که از سوی کمیته های انضباطی شاهد بی‌عدالیهای مختلف و عدیده به ضرر ورزشکاران، قهرمانان و مربیان هستیم (فروغی نژاد، ۱۳۸۳). از طرفی دیگر براساس یافته های پژوهش سوری و همکاران (۱۴۰۰)، میتوان گفت که آموزش، فرهنگ سازی حقوقی در ورزش و توانمندسازی نیروی انسانی با توجه به مباحث علمی و پژوهشی و نظارت و بازرسی حقوقی از مهمترین عوامل در توسعه حقوق ورزشی در کشور است. لذا توجه به این که حل مسئله پیشگیری از جرم را میتوان یک نظام جامع تحلیل مسائل اجتماعی تلقی نمود و علیرغم تحقیقات نظری فراوان صورت گرفته، اما هم چنان به نظر میرسد که در بسیاری از کشورها از جمله ایران، چارچوب و مبنای مدونی وجود ندارد تا موارد موثر در این زمینه را از موارد غیر موثر تفکیک کند. این مسئله در آن جا نمود بیشتری مییابد که اولاً، راهکارها و تدابیر پیشگیرانه با سرعت غیر قابل وصفی رو به تغییر و پیشرفت هستند؛ ثانیاً، در مواردی که به صورت پراکنده به کارآیی یا عدم کارآیی راهبرد یا راهکاری اشاره میشود، این اشارات فاقد مبنای علمی قوی یا متقاعد کننده ای هستند و صرفاً متکی به تجربه یا مقطعی‌اند (صفاری، ۱۳۸۹). لذا در زمینه پیشگیری از جرم در کنار عدالت کیفری، باید راه حلهای جدیدی را جستجو نمود، چرا که جایگاه روبه رشد و درک اهمیت و ضرورت این موضوع از سوی جوامع، علیرغم بهبود شرایط، تجهیزات و امکانات به کاهش وقوع جرم کمک موثری ننمود، بلکه به دلیل فناوریهای جدید، منجر به افزایش بیشتر آن نیز شده است. با توجه به بررسیهای انجام شده، جرایم ورزشی از این موضوع مستثنی نبوده و روزبه روز شاهد افزایش جرایمی از قبیل دوپینگ، فساد، خشونت و... هستیم (رضایی، اسدی نژاد، ۱۳۹۰). ضمن بررسی و تحلیل جرایم مختلف ورزشی و تبیین وضعیت موجود در هر جرم، با تدوین طرح و برنامه‌ریزی صحیح و علمی و با نگاه جرم شناسانه در راستای کاهش یا حذف جرایم و اجرای برنامه های پیشگیری، نقش موثری در پیشگیری و کنترل وقوع جرایم و تخلفات در حوزه ورزش ایفا نماید. یزدان پناه (۱۳۹۸)، اولویت‌بندی موانع و راهکارهای توسعه حقوق ورزشی در نشان داد در هیأت‌های ورزشی استان آذربایجان غربی مجموع هفت مقوله موانع علمی و آموزشی، موانع نیروی انسانی، موانع قانونی و حقوقی، موانع مدیریتی، موانع نظارتی، نظارت بر دوپینگ و موانع اخلاقی در ورزش شناسایی شد. با توجه به پیشرفتهای روزافزون علوم و ازدیاد بیحد و حصر فرصتهای مجرمانه، تخصص گرایی و انتخاب تدابیر و راهکارهای پیشگیری و یا کاهش جرم با حداقل زمان و هزینه ممکن، امری اجتناب ناپذیر به نظر می‌رسد. از اینرو، شایسته است که فدراسیون حقوق ورزشی با نگاهی ویژه به تربیت تحلیل گران پدیده های مجرمانه در ورزش بپردازد تا با تحقیق و تفحص در این باره به کاهش فرصت های مجرمانه و هزینه های ناشی از وقوع جرم کمک نماید.

وجود خارجی ندارد. (برعکس مال مادی)، ولی جامعه آنرا معتبر دانسته و قانون هم آنرا شناخته است. مانند حق اختراع، حق تالیف و به طور کلی هر نوع حق مالی، مانند حق ارتفاق، حق انتفاع و طلب که دارای ارزش مبادله اند. اموال غیرمادی نیز باید تقویم شوند، مانند اموال غیر نقد مادی. نکته آنکه معیار آورده در شرکت، قابل تقویم بودن آنست. حق اختراع و سرقتی و حقوق ارتفاقی، همگی قابل تقویم هستند.

کارزار تهاجمی عربستان سعودی جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی

ادامه از صفحه اول:

درواقع طرح تبدیل عربستان سعودی به‌عنوان مقصد دفاتر منطقه‌ای شرکت‌های چندملیتی که بخشی از سند چشم‌انداز ۲۰۳۰ به شمار می‌رود، هدفی بلندپروازانه است که توسط شاهزاده محمد بن سلمان در سال ۲۰۱۶ اعلام و آغاز شد و تنوع‌بخشی به اقتصاد و ایجاد اشتغال برای خیل عظیم جوانان این کشور در بخش خصوصی را دنبال می‌کند. بیش از ۶۰ درصد از جمعیت عربستان سعودی را جوانان زیر ۳۰ سال تشکیل می‌دهند.

توجه به این امر حائز اهمیت است که پیوسته رقابت‌های اقتصادی در حوزه کشورهای خلیج فارس در حال افزایش است؛ زیرا کشورهای این منطقه، تنوع‌بخشی به منابع درآمدی و رشد غیرنفتی خود را با شدت و جدیت پیگیری می‌کنند. در همین راستا، امارات متحده عربی یکی از پیشروترین کشورها در این زمینه است؛ به‌نحوی که بیش از ۷۰ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور از طریق بخش غیرنفتی تأمین می‌شود. حوزه‌های تجارت و تدارکات، خدمات مالی، تولید و گردشگری، جزء بخش‌های کلیدی اقتصادی این کشور به شمار می‌روند.

امارات متحده عربی در ماه ژوئیه ۲۰۲۳ اعلام کرد که به‌زودی وزارتخانه جدیدی تحت عنوان «سرمایه‌گذاری فدرال» را به‌منظور توسعه استراتژی سرمایه‌گذاری این کشور در سطح جهانی و داخلی در رقابت اقتصادی فزاینده با کشورهای همسایه تأسیس خواهد کرد. پس از راه‌اندازی این وزارتخانه، محمد السویدی به‌عنوان وزیر سرمایه‌گذاری منصوب شد. او در نشست خاورمیانه و آفریقا که اخیراً توسط مؤسسه میلکن (Milken Institute) در ابوظبی برگزار شد گفت که ما چند ماه گذشته را صرف تدوین یک استراتژی سرمایه‌گذاری ملی برای امارات کرده‌ایم.

علاوه بر این، سویدی که مدیر اجرایی یکی از بزرگ‌ترین صندوق‌های مستقل ابوظبی (ADQ) نیز هست، ابراز داشت که وزارتخانه جدید، نقش تنظیم‌گر یا سیاست‌گذار را بر عهده نخواهد داشت؛ بلکه در عوض از شرکت‌های امارات متحده عربی در بهره‌برداری از

بازارهای جدید در سطح جهانی و افزایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری خارجی حمایت می‌کند.

روشن‌ساز کلام

مجموعه این اقدامات، ازجمله عوامل محرکی است که به افزایش سرمایه‌گذاری خارجی در عربستان سعودی کمک کرده است. نکته حائز اهمیت آنکه در کنار رشد جذب سرمایه‌گذاری خارجی در عربستان، حجم سرمایه‌گذاری عربستان در کشورهای خارجی در سه‌ماهه سوم ۲۰۲۳ به میزان ۸ درصد کاهش یافته و به رقم ۱۷/۲۱ میلیارد ریال سعودی رسیده است؛ امری که ابهاماتی را در مورد استراتژی سرمایه‌گذاری جهانی عربستان سعودی در بحبوحه رونق سرمایه‌گذاری خارجی در داخل این کشور ایجاد کرده است. به‌تازگی، عربستان به‌منظور افزایش دقت گزارش‌دهی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی روش‌شناسی جدیدی را با تأیید صندوق بین‌المللی پول (IMF) و تشویق کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (UNCTAD) به کار گرفته است. این روش‌شناسی تصویر دقیق‌تری از روندهای سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ارائه می‌دهد. در این قالب بر اساس بررسی‌های دقیق و موشفافانه وزارت سرمایه‌گذاری عربستان سعودی در راستای احصای حجم دقیق سرمایه‌گذاری خارجی و مبتنی بر تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی بیش از ده هزار شرکت خارجی از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲، این نهاد موفق شده تا تصویر دقیق‌تری از روند سرمایه‌گذاری خارجی در این کشور به دست آورد. بر همین اساس، حجم سرمایه‌گذاری خارجی در این کشور از

۴۱۳ میلیارد ریال سعودی در ۲۰۱۵ به رقم ۷۷۵ میلیارد ریال سعودی در ۲۰۲۲ به‌صورت پیوسته افزایش یافته است. این امر قابل توجه است که حجم ورود سرمایه مستقیم خارجی به عربستان به‌ویژه در سال ۲۰۲۲ افزایش قابل توجهی داشته و به رقم ۱۲۲ میلیارد ریال سعودی رسیده است که در مقایسه با سال ۲۰۱۵ که این رقم ۶۴ میلیارد ریال سعودی بود، جهش بزرگی را نشان می‌دهد؛ امری که عربستان سعودی را به‌عنوان شانزدهمین دریافت‌کننده بزرگ سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در میان اقتصادهای گروه ۲۰ تبدیل کرده است. نتیجه اتخاذ و اجرای شدن این سیاست‌ها را در گزارش اخیر اداره کل شرکت‌های کوچک و متوسط عربستان هم می‌توان مشاهده کرد. این گزارش حاکی از این است که تعداد شرکت‌های کوچک و متوسط در این کشور با افزایش ۳/۵ درصدی نسبت به سه‌ماهه دوم سال جاری، به ۱/۲۷ میلیون شرکت رسیده است. دفتر اکثر این شرکت‌ها یعنی حدود ۴۳/۳ درصد در ریاض قرار دارند. دفتر ۱۸/۳ درصد از شرکت‌های کوچک و متوسط نیز در مکه قرار دارد.

در این گزارش که اقدام به معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای کارآفرینان می‌کند، منطقه القاسم به‌عنوان یکی از مناطق مهم برای سرمایه‌گذاری و مستعد گسترش موفقیت‌آمیز کارآفرینی مطرح شد.

بر اساس این گزارش، در سال ۲۰۲۳ خون تازه‌ای در رگ‌های سرمایه‌گذاری در شرکت‌های کوچک و متوسط در این کشور جریان پیدا کرد. در ۹ ماه نخست سال ۲۰۲۳ سرمایه‌گذاران به بیش از ۲ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری جسورانه انجام دادند؛ امری که عربستان را در رتبه نخست فهرست تأمین مالی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا قرار داد.

بنا بر این گزارش، بخش تولید شاهد رشد سالانه قابل توجه ۴/۶ درصدی بود. تا پایان مردادماه سال ۱۴۰۲، تعداد پروانه‌های صنعتی جدید به ۱۲۶ مورد و نرخ رشد تعداد تأسیسات صنعتی به ۳/۸ درصد رسید که مجموع آن‌ها را به بیش از ۱۱ هزار واحد رساند؛ این در حالی است که هدف بلندپروازانه دستیابی به ۳۶ هزار تأسیسات صنعتی تا سال ۲۰۳۵ برنامه‌ریزی شده است.

یادداشت حقوقی

توقیف بیمه عمر

محمد رضا صاحبقی
حقوقدان

می‌تواند مبلغ حق بیمه پس‌انداز را به بیمه‌گذار تعلق می‌گیرد، توقیف کند؟

پاسخ: آنچه بیمه‌گذار به عنوان حق بیمه پرداخت می‌کند، وجهی است که متعلق حق بیمه‌گر قرار گرفته تا در مقابل وجوه دریافتی به تعهد خود در مقابل ذینفع عمل کند. بنابراین توقیف آن به عنوان مال محکوم‌علیه (بیمه‌گذار) امکان‌پذیر نیست. با این حال، مراجع ذیصلاح می‌تواند به بیمه‌گر اعلام کند تا در صورت لغو قرارداد بیمه، حقوق متعلقه به بیمه‌گذار (و نه شخص ثالث) را در حق بستانکار توقیف نماید.

سوال: فردی با

مراجعه به نمایندگی بیمه ایران برای خود و

یکی از فرزندانش قرارداد بیمه عمر منعقد می‌کند و مقرر می‌گردد ماهیانه مبالغی را به شرکت بیمه پرداخت کند تا پس از سپری شدن مدت مشخصی حق بیمه عمر را دریافت کند. چنانچه شخص مذکور مدیون باشد، بستانکار می‌تواند حق بیمه‌ای که تاکنون پرداخت کرده است را توقیف کند و یا آن که حق بیمه‌ای که جهت بیمه

پس‌انداز عمر فرزندش پرداخت کرده است را توقیف کند؛ و یا آن که حق بیمه عمر قابل توقیف نیست و بستانکار صرفاً پس از سپری شدن مدت قرارداد

در دنیای حقوقی امروز قضا‌دایی، موضوعی مهم است که نهادهایی که در این راستا تشکیل شده اند، میتوانند در تحقق بیشتر عدالت و فصل واقعی خصومت و همچنین کم نمودن بار سنگین دستگاه قضایی در رسیدگی به پرونده‌ها فوق العاده موثر و کارساز باشند. تجمع و ارجاع پرونده های مختلف به مراجع قضایی و دادگاهها، موجب افزایش هزینه های جامعه و هدر رفتن وقت افراد جامعه می‌شود و در مقابل حاکمیت و دستگاه قضایی نیز متحمل هزینه بسیاری میگردد. در این راستا راهکارهایی حقوقی ورزشی از جنبه حقوق کیفری ورزشی ضمن نقشی که در کاهش جرایم ورزش ایفاخواهد نمود و این موضوع به نوبه خود خلاءهای حقوق ورزشی در کشورها را تکمیل خواهد کرد. ضمن آن که این پیشرفت میتواند موجب ارتقای مقام و جایگاه ورزشی کشور در میان سایر ملل گردد و به افزایش وجهه ورزشی و حقوقی ایران و اطمینان حضور کشورها در تعامل با ورزش ایران منجر شود.

معاملات مجازی

دکتر امیر عیوبی
حقوقدان و مدرس
دانشگاه

بنا به مراتب تا حدودی رفع مشکل شد و به طور نسبی قابل تامل و یا در راستای شفافیت رسیدگی در مباحث قضایی بنا به سیاست های ابلاغی اقتصاد مقاومتی اما امروزه و در دهه جاری داستان پیگیری دعاوی مجازی در مباحث بازار و خرید از سایت و... و ایجاب و قبول در معاملات ان هم در معاملات اموال منقول تدبیر چیست و کدام دادگاه صالح هست به رسیدگی است؟

در نگاه اول دادگاه محل اقامت خوانده در دعاوی مدنی و محل اقامت مشتکی عنه در دعاوی کیفری در نگاه دوم محل استقرار مال منقول در نگاه سوم بر اساس مفاد قرار داد تنظیمی در نگاه چهارم محل تحویل کالا در نگاه پنجم دادگاه محل کشف یا تحقق جرم در نگاه ششم دادگاهی که تحقیقات را شروع کرده است و اینکه آدرس متهم یا خوانده مشخص نیست و... یا دادگاه محل فروشنده کالا می بایست وارد رسیدگی شود یا دادگاه محل گیرنده و دریافت کننده کالا از طریق پست یا به هر نحو دیگر در نگاه هفتم بسته به نوع محل ایجاب یا محل قبول در خصوص معامله انجام شده مطرح هست در معاملات مجازی علی ایحال بنا به مراتب و آرای متعدد در این خصوص یعنی تعیین صلاحیت رسیدگی دادگاه صالح به نظر از جهت اینکه مشتری یا خریدار اقلام جزیی توان حضور و تحمل هزینه و یا اینکه کالا در نزد و تصرف و تملک خریدار هست رسیدگی محاکم محل اقامت خواهان یا شاکی در راستای رسیدگی عادلانه و منصفانه به حقیقت نزدیک تر چون کالا موجود است و قابل کارشناسی و انجام هزینه دادرسی برای طرفین بسیار بالا ضمن اینکه در عرصه بین المللی و قوانین اروپایی به صلاحیت دادگاه محل دریافت کالا از طریق خرید مجازی نسبت به خرید اقلام جزیی موافق بوده و در حال رسیدگی هستند به عنوان مثال یک نفر در سایت یک فروشگاه با پرداخت پول، یک گوشی خریداری و مقرر بوده در شیراز تحویل خریدار شود پس از دریافت متوجه می شود رنگ انتخابی نیست و یا دارای نقص و عیب هست و یا گران تر از قیمت متعارف خریداری کرده است و... و آدرس فروشنده در تهران هست حال دادگاه یا شعب تعزیرات شیراز محل اقامت خریدار صالح هست به رسیدگی یا شعب تهران فلذا امید است مراجع تقنینی و هیات دولت و دیوان عالی کشور، این خلا را هرچه سریع و صریح با عنایت به وفور معاملات در بازار مجازی و اختلافات و دعاوی زیاد در این راستا ام از کیفری و مدنی و صنفی و تعزیراتی را مرتفع نمایند

دادگاه صالح به رسیدگی به جرایم ارتكابی اعم از مدنی و کیفری و صنفی تعزیراتی در معاملات مجازی کجاست؟

امروزه با مراجع متعدد رسیدگی به جرایم و دعاوی به نحو عمومی و تخصصی و اختصاصی و شبه قضایی را در جامعه و قوانین مواجه و شاهد هستیم این موضوع می تواند نافع باشد و یا مضار در فرآیند دادرسی عادلانه و منصفانه باشد

چرا که آموزش شهروندان و کارشناسان و دیگر افراد مرتبط با این مراجع باید به نحو مستمر انجام تا ضمن تسریع و دقت در رسیدگی به نتایج مورد نظر دست یافت آن هم با حداقل هزینه

که اگر این مهم تحقق نیابد هزینه گزافی را بر طرفین یک دعوی بار و اطاله دادرسی را که دغدغه حاکمیت هست شاهد خواهیم بود

در هر حال چندین صلاحیت را مقنن تعیین و تعریف داشته است و تعیین صلاحیت با شعبه رسیدگی کننده و مرقانون چون از نظر شکلی آمره هست و لازم الاجرا از جمله صلاحیت عام و خاص، ذاتی و محلی، نسبی و اضافی سرزمینی و شخصی، و... در این یادداشت قصد تبیین صلاحیت محاکم را در اموال منقول و غیر منقول و حسب جایگاه طرفین یک دعوی کیفری و حقوقی داریم

که آیا دادگاه محل انعقاد قرارداد صالح به رسیدگی است یا انجام تعهد یا اجرای تعهد یا اقامتگاه طرفین یا محل سکونت یا شرط آنها که در مدت وضع قوانین آیین دادرسی مدنی و کیفری و تجاری علیرغم اختلاف در اعلام نظر محاکم و حل اختلاف در دیوان عالی کشور با گذشت زمان نسبتا کم و زیاد انجام شده و دادگاه صالح بعد از یک رفت و آمد پرونده در مراجع عالی استانی و کشوری حل اختلاف گردیده و شعب تالی مکلف به ادامه رسیدگی شده اند از حیث شکلی و در نهایت تصمیم ماهوی و فصل خصومت و رفع مرافعه و کشف حقیقت و اثبات حق اما مقنن در دهه های اخیر در انقلاب اسلامی با وضع قانون شورای حل اختلاف تعیین صلاحیت را در اختیار طرفین پرونده گذاشت که در جهت صلح و سازش و تحکیم اراده طرفین در شرع و قانون اقدام شود و در نهایت اتخاذ تصمیم قانونی و قضایی و یا در ماده ۴۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز الزام شعب تعزیرات به رسیدگی پس از ارسال پرونده از مراجع قضایی و عدم ایجاد اختلاف در صلاحیت می بایست شعب تعزیرات رسیدگی نمایند و یا پرونده بی وجود داشت که محاکم قضایی نظر به صلاحیت محل اقامت متهم داشتند و شعب تعزیرات محل کشف کالا یا ارتكاب جرم قاچاق کالا؛

یادداشت حقوقی

پرداخت بیمه به همسر متوفی

پاسخ: مطابق ماده ۲۴ قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶ «وجه بیمه عمر که باید بعد از فوت پرداخت شود، به ورثه قانونی متوفی پرداخت میشود؛ مگر اینکه در موقع عقد بیمه یا بعد از آن در سند بیمه قید دیگری شده باشد که در این صورت وجه بیمه متعلق به کسی خواهد بود که در سند بیمه اسم برده شده است» بنابراین وقتی مشخصات اشخاصی در سند بیمه به عنوان ذی‌نفع بیمه عمر با ذکر درصد حق بیمه متعلقه قید شده است، حق بیمه باید به همین اشخاص و بر اساس درصد تعیین شده پرداخت گردد و ذکر نسبت همسری (افزون بر ذکر سایر مشخصات) گرچه در اغلب موارد ممکن است به عنوان یک قید مدنظر بیمه-گذار باشد اما همواره خلاف آن نیز قابل اثبات است.

زنی قبل از فوت همسرش از وی طلاق می‌گیرد و بعد از فوت متوجه می‌شود همسرش در فرم بیمه عمر پرداخت ۶۰٪ از سرمایه بیمه عمر را به او و ۴۰٪ را به مادرش اختصاص داده است و پس از فوت بر اساس گواهی حصر وراثت با توجه به طلاق چند ماه قبل تنها وراث مادر ایشان میباشد.

آیا بیمه مکلف است براساس تقسیم بندی مذکور عمل کند یا اینکه ۱۰۰٪ خسارت به مادر متوفی پرداخت می‌گردد؟

وحید استادی
حقوقدان

یادداشت حقوقی

پرداخت بیمه عمر به ورثه متوفی

نگار کمال
وکیل پایه یک دادگستری

با توجه به اینکه وجه بیمه بعد از فوت به ورثه قانونی متوفی پرداخت می‌شود مگر اینکه در موقع عقد بیمه یا بعد از آن در سند بیمه قید دیگری شده باشد که در این صورت وجه بیمه متعلق به کسی خواهد بود که در سند بیمه اسم برده شده است حال چنانچه بیمه گذار مقرر دارد بیمه عمر بعد از فوت او به افراد مستحق یا مستضعف تعلق گیرد حال تشخیص کلمات فوق الذکر با کدام مرجع می باشد آیا نهاد یا سازمان بیمه گر می تواند مصادیق خاص را مشخص نماید و آیا بستگان درجه یک و یا همسر متوفی بیمه گذار در صورت تمکن مالی مشمول عناوین مستحق می گردد؟

پاسخ:

در فرض سؤال که مشخصات ذی نفع بیمه عمر ذکر نشده و بیمه گذار عناوینی چون افراد مستحق و مستضعف را به عنوان ذی نفع بیمه ذکر نموده است، با عنایت به حکم مقرر در صدر ماده ۲۴ قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶، ذکر مشخصات ذی نفع وجه بیمه عمر در سند بیمه نامه ضروری است و لذا وجه بیمه بر اساس ماده مذکور در اختیار ورثه قرار می‌گیرد تا در راستای اراده بیمه گذار اقدام نمایند.

یادداشت حقوقی

توقیف موجودی حساب جاری فرزند خردسال

سوال:

آیا در اجرای وصول محکومیت مالی می توان وجوه موجود در حساب فرزند ۲ ساله محکوم علیه (برداشت از حساب توسط ولی قهری و محکوم علیه انجام می شود) را توقیف نمود؟

آتنا انوری
وکیل پایه یک دادگستری

پاسخ:

با عنایت به مواد ۹۵۶، ۹۵۸، ۱۲۱۲، ۱۲۱۴ و ۱۲۱۷ قانون مدنی، صغار متمتع از حقوق مدنی از جمله مالکیت بر اموال اند و شخصیت آنان از ولی قهری جدا است اما به لحاظ حجر ممنوع از تصرف در اموال خود اند، از طرفی مطابق مقررات قانون اجرای احکام مدنی از جمله مواد ۴۹ و ۵۱ آن، تنها اموال محکوم علیه بابت استیفای محکوم به و هزینه های اجرایی قابل توقیف است، بنابراین در فرض سؤال با توجه به اینکه اموال صغیر متعلق به ولی قهری نیست، در قبال بدهی ولی قهری قابل توقیف نمی باشد، هر چند ولی قهری اجازه تصرف در اموال مولی علیه خود را دارد. البته در صورت احراز انتقال مال به دیگری به وسیله مدیون به انگیزه فرار از ادای دین برابر ماده ۲۱ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی ۱۳۹۴ در مرجع صالح قضایی برابر آن رفتار می شود.